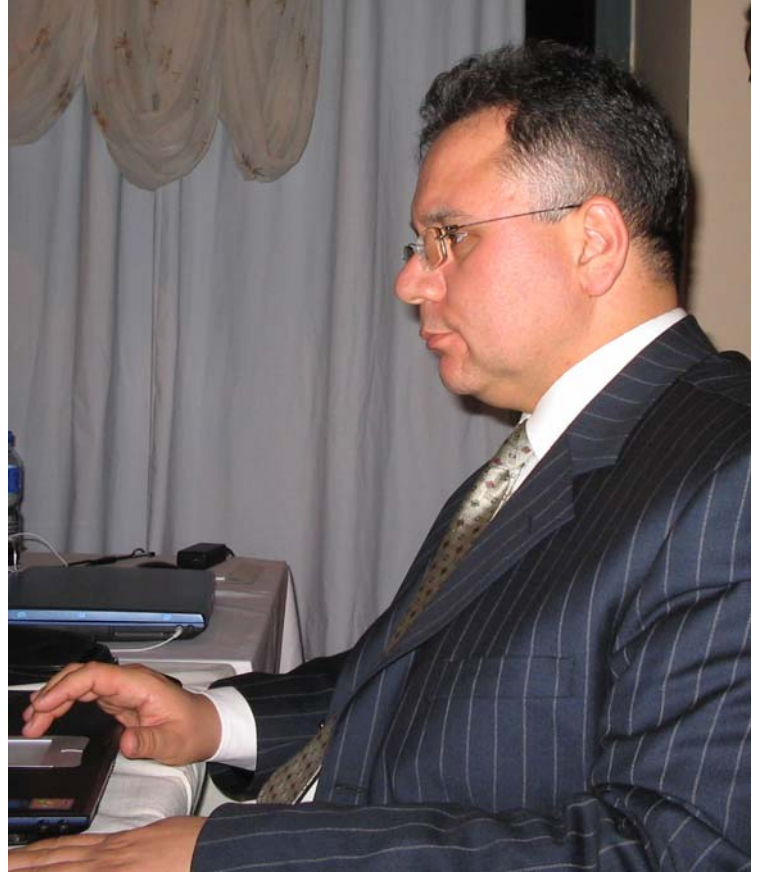

muhammet murat ¼lk¼ - orum cumhuriyet savcisi

**“5237 SAYILI TCK.
157-159. MADDELERİNDE YER ALAN
DOLANDIRICILIK SUÇLARI”¹**

**MUHAMMET MURAT ¼LK¼
ÇORUM CUMHURİYET SAVCISI
33516**

¹ Bu alışma, “Yeni Ceza Adalet Sistemi”nin Cumhuriyet Savcıları ve Hakimlere tanıtımı için 21.02.2005-01.04.2005 tarihleri arasında Samsun ilinde d¼zenlenen (Adalet Bakanlığı Eğitim Dairesi Başkanlığı’nca) seminerler için hazırlanmıştır.

DOLANDIRICILIK SUÇU

YENİ TCK MD	ESKİ TCK MD
Dolandırıcılık MADDE 157. - (1) Hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlayan kişiye bir yıldan beş yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası verilir.	Madde 503 Bir kişiyi kandırabilecek nitelikte hile ve desiseler yaparak hataya düşürüp onun veya başkasının zararına, kendisine veya başkasına haksız bir menfaat sağlayan kişiye bir yıldan üç yıla kadar hapis ve sağladığı haksız menfaatin bir misli kadar ağır para cezası verilir. Fiili, mağdurda esasen var olan hatadan, hile ve desise kullanmak suretiyle yararlanarak gerçekleştiren kişi hakkında da birinci fıkrada yazılı ceza uygulanır.

GENEL OLARAK DOLANDIRICILIK SUÇU

Dolandırıcılık suçu 765 sayılı yasada 503. maddede tanımlanmıştı. Buna göre **bir kişiyi kandırabilecek nitelikte hile ve desiseler yaparak hataya düşürerek veya mağdurda esasen var olan hatadan hile ve desise kullanmak suretiyle yararlanarak onun veya başkasının zararına, kendisine veya başkasına haksız bir menfaat sağlamak** dolandırıcılık suçunu oluşturuyordu.

5237 sayılı yasa dolandırıcılık suçunun basit şeklini 157. maddede tanımlamıştır. Bu tanıma göre **hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına bir yarar sağlamak** dolandırıcılıktır. Yeni hükümlerle eski hüküm arasındaki farklardan biri yeni düzenlemede **desise** terimine yeni hükümlerde yer verilmemiş olmasıdır. Bunu yanı sıra **hataya düşürmek** ibaresi yerine yeni hükümlerde **aldatma** ibaresine yer verilmiştir. Yeni düzenlemede de suçun oluşabilmesi için, fail tarafından yapılan hilenin etkisiyle, kendisine hile yapılan veya bir üçüncü kişi zararına ve fail veya bir üçüncü kişi yararına haksız bir menfaat elde edilmiş olması gerekir.

765 sayılı yasada dolandırıcılık suçu için öngörülen özgürlüğü bağlayıcı cezanın süresi 1 yıldan 3 yıla kadar haptisti. 5237 sayılı yasa ise cezanın alt sınırını yine 1 yıl olarak düzenlemiş ancak üst sınırı 5 yıla çıkarmıştır. Ayrıca 765 sayılı yasada öngörülmüş olan nispi para cezası yerine dolandırıcılık suçu

muhammet murat lk - orum cumhuriyet savcısı

ile elde edilmiş olan haksız menfaatin tespit edilmesindeki zorluk nedeniyle adli para cezası kabul edilmiştir.

Öncelikle şunu belirtmeliyiz ki, mevcut Ceza Kanununda dolandırıcılık suı iki fıkradan oluşurken yeni kanunda buna ilişkin madde tek fıkradan oluşmaktadır. Eski kanunun 503. maddesinin 2. fıkrasında yazılı **“Fiili, mağdurda esasen var olan hatadan, hile ve desise kullanmak suretiyle yararlanarak gerçekleştiren kişi hakkında da birinci fıkrada yazılı ceza uygulanır”** şeklinde bir hüküm yeni kanuna ilave edilmemiştir. Çünkü yeni dolandırıcılık düzenlemesinde ikinci fıkranın pek bir önemi kalmamıştır. Zaten eski kanunun 503. maddesinin her iki fıkrası da yeni kanunun 157. maddesinin tek fıkrasında birlikte düzenlenmiş diyebiliriz.

Eski kanunda dolandırıcılık suçunun maddi ögesini oluşturan hareketler hile ve desise şeklinde belirtilmişti. Yeni kanun ise sadece hileli davranışlardan bahsediyor. Burada bir anlam farkı var mıdır? Burada bir fark olmadığı düşünülmektedir. Çünkü eski kanun zamanında da hile ve desise her ikisi birlikte anlamı kuvvetlendirmek için kullanılıyordu. Bu açıdan hile ibaresinin yanında desise ibaresine ayrıca gerek yoktu.

Ancak eski kanunda hile ve desisenin **kandırabilecek nitelikte** yapılmış olması öngörülüyordu. Yeni kanunda böyle bir düzenlemeye gerek duyulmamıştır. Esas olarak mukayeseli hukukta yapılan bazı düzenlemelerde de dolandırıcılık suçu açısından hile ve desisenin kandırabilecek nitelikte olması gerektiği gibi bir koşul konulmamıştır. Nitekim řu an yürürlükte olan TCK.nun 503. maddesinin mehzasını teşkil eden İtalyan Ceza Kanununda yapılan değişiklikle de hilenin kandırabilecek nitelikte olması gerektiği gibi bir koşula yer verilmemişti.

Hile ve desisenin kandırabilecek nitelikte olması neyi ifade eder? Öğretide “kandırabilecek nitelikte” kavramına birçok anlamlar yüklenmiştir. Özellikle bu kavramdan dolayı **zel hukuk hilesi, ceza hukuku ilkesi** ayrımları yapılmış ve hilenin dolandırıcılık suçunun unsuru olabilmesi için belli bir ağırlıkta olması gerektiği ileri srlmştir. Dolayısıyla basit bir yalan ya da susma şeklinde ödeme yeteneğini gizlemiş olmak kandırabilecek nitelikte bir hile olarak görülmemiştir. Mevcut kanun bakımından ağırlıkla bu görüş savunulmuş ve birçok Yargıtay kararlarında da bu görüş kabul edilmiştir.

Yeni kanunda yapılan bu değişiklikle hilenin eskiden olduğu gibi belli bir ağırlığa ulaşması gerektiği gibi bir koşulu aramamıza gerek kalmayacaktır. Kısacası yeni kanuna göre eğer failin yalanı mağduru kandırmışsa, aldatmışsa bu durumda dolandırıcılık suçu oluşacaktır. Eski uygulamada belirli bir ağırlığa ulaşmayan yalanın dahi mağduru aldatması mümkün olabilirdi, ancak bu dolandırıcılık suçunu oluşturmuyordu. Örneğin deme yeteneğinin olmadığını bildiği halde bir lokantaya giden ve yemek

muhammet murat lk - orum cumhuriyet savcısı

siparişi veren kişi, ödeme yeteneğinin olmadığını gizlemek suretiyle lokantacının bu konudaki beklentisini boşa çıkar mış oluyor. Kısacası bugünkü durumda hilenin belirli bir ağırlığa ulaşmış olması zorunluluğu aranmadığı için belirli bir durumda konuşma hukuksal yükümlülüğü altında bulunan kişinin susması da “*hileli davranış*” sayılabilecektir.

Bu nedenle uygulamada artık karşılıksız yararlanma eylemlerinin somut olaylara göre dolandırıcılık suçu olarak değerlendirilebilmesi, bu konunun en azından tartışılabilmesi mümkün hale gelmiştir.

Yeni ceza kanunu bakımından eski kanunun 521/a maddesindeki karşılıksız yararlanma eylemlerine ceza uygulanacak mıdır? Yeni ceza kanunumuz ihmali eylemlerin cezalandırılabilmesi için özellikle bazı suç tiplerini göz önüne almıştır.örneğin işkence suçunda, kasten öldürme suçunda, yaralama suçunda ihmali hareketlerin cezalandırılabilmesine dair düzenlemeler var. Dolayısıyla diğer suçlar bakımından ihmali hareketlerin cezalandırılabilmesi mümkün müdür? Sorusu ortaya çıkıyor. Burada denilebilir ki, madem kanun sadece belli suların ihmali hareketle işlenebilmesini mümkün görerek çeşitli düzenlemeler yapmış o halde bunların dışındaki suların ihmali hareketle işlenebilmesini kanun koyucu istemiyor denilebilir.

Nitekim dolandırıcılıkla ilgili kanun maddesinde de ihmali bir hareketten söz edilmemiş. Ancak kanunun 157. maddesinin gerekçesinde dolandırıcılık suçunun ihmali bir hareketle de işlenebileceği belirtiliyor. Bu ibarenin kanun metninde yer almış olması biraz önce sözü edilen itirazı tümden yok etmiyor.

Dolayısıyla karşılıksız yararlanma eylemleri açısından 1991 yılından önce hırsızlık mı, dolandırıcılık mı yoksa hukuki mesele mi olduğu hususunda var olan tartışma bundan sonra da aynen devam edecek gibi görünmekte ama bu eylemin hırsızlık olmayacağı çok açık.çünkü zilyedin rızasına aykırı olarak alma bu eylemlerde söz konusu değil.

Zannederim bundan sonra bu tür eylemlerde hilenin mağduru aldatması konusunda somut olaylara göre değerlendirmeler yapılacaktır. Bu konuda Yargıtayın içtihadı uygulamacılar açısından sorunu bir lde çözebilecektir.

Diğer yandan, ETCK’da yer verilen dolandırıcılık suundaki hile ve desisenin belirli bir ağırlığa ulaşmasının aranması nedeniyle *karşılıksız ek keşide etmek fiillerinin* dolandırıcılık suçunu oluşturmayacağı kabul edilmekteydi.YTCK açısından ise muhatap bankada yeterli karşılığı olmadığını bilerek ek keşide eden kişinin, “*hileli bir davranış*” gerçekleştirmiş sayılacağı için, dolandırıcılık suçu çerçevesinde cezalandırılması mümkündür. Eğer fiil ayrıca 3167 sayılı kanunun 16. maddesi kapsamına giriyorsa, fikri içtima

muhammet murat ülkü - çorum cumhuriyet savcısı

kuralları gereği (YTCK m. 44), failin en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı cezalandırılması gerekir.

-DOLANDIRICILIK SUÇUNUN AĞIRLATICI NEDENLERİ-

5237 sayılı kanunda bu suçun ağırlatıcı nedenleri 158. maddede düzenlenmiştir.

1.Ağırlatıcı Neden - dini inanç ve duyguların istismarı suretiyle dolandırıcılık-

YENİ TCK MD	ESKİ TCK MD
MADDE 158. - (1) Dolandırıcılık suçunun; a) Dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle,	765 sayılı kanunda buna karşılık gelen bir hüküm yoktu.

Birinci fıkranın (a) bendinde 765 sayılı eski TCK'da yer almayan bir nitelikli hal düzenlenmiştir.

Bu hükme göre, dolandırıcılık suçunun dinî inanç ve duyguların istismar edilmesi suretiyle işlenmesi, bu suçun temel şekline göre daha ağır ceza ile cezalandırılmayı gerektiren bir durum olarak kabul edilmiştir. Burada dikkat edilmesi gereken husus, dinin bir aldatma aracı olarak kullanılmasıdır.

Bu nitelikli unsurun gerçekleşebilmesi için, dinî inanç ve duygular, aldatma aracı olarak kötüye kullanılmalıdır. Suçun oluşabilmesi için, dinî inanç ve duyguların kötüye kullanılması suretiyle gerçekleştirilen hile ile haksız bir yarar da sağlanmış olmalıdır.

2.Ağırlatıcı Neden - kişinin içinde bulunduğu tehlikeli durum veya zor şartlardan yararlanmak suretiyle dolandırıcılık-

YENİ TCK MD	ESKİ TCK MD
MADDE 158. - (1) Dolandırıcılık suçunun; b) Kişinin içinde bulunduğu tehlikeli durum veya zor şartlardan yararlanmak suretiyle,	MADDE 504/5. Bir kimseyi içinde bulunduğu tehlikeli veya zor durumdan kurtarmak bahanesiyle,

muhammet murat ülkü - çorum cumhuriyet savcısı

765 sayılı kanununun 504. maddesinin 5. bendinde bir kimseyi içinde bulunduğu tehlikeli veya zor durumdan kurtarmak bahanesiyle dolandırıcılık suçunun işlenmesi nitelikli hal olarak düzenlenmişti. 5237 sayılı kanun bu ağırlatıcı nedeni biraz farklı şekilde düzenlemiştir.765 sayılı kanundaki düzenlemedeki ‘tehlikeli veya zor durumdan kurtarmak’ ifadesi metinden çıkarılmış onun yerine ‘tehlikeli veya zor şartlardan yararlanarak’ ifadesi metne konulmuştur.

ETCK’da nitelikli halin gerçekleşmesi için kişiyi bu durumdan “*kurtarmak bahanesiyle*” suçun işlenmesi aranırken; YTCK bu durum ve koşullardan “*yararlanma*”yı nitelikli halin gerçekleşmesi bakımından yeterli görmektedir. Bu durum, suçun işlenmesindeki kolaylık göz önünde bulundurulurken nitelikli hal sayılmıştır.

Kişinin içinde bulunduğu tehlikeli durum veya zor şartlar, başkalarına güven duymaya en fazla ihtiyaç duyduğu anlardır. Kişinin örneğin doğal bir afete veya trafik kazasına maruz kalmasından ya da hastalığı yüzünden içine düştüğü çaresizlikten yararlanılarak aldatılması daha kolaydır. Bu nedenle, birinci fıkranın (b) bendinde, dolandırıcılık suçunun kişinin içinde bulunduğu tehlikeli durum veya zor şartlardan yararlanmak suretiyle işlenmesi, bu suçun temel şekline göre daha ağır ceza ile cezalandırılmayı gerektiren bir durum olarak kabul edilmiştir.

3.Ağırlatıcı Neden - kişinin algılama yeteneğinin zayıflığından yararlanarak dolandırıcılık-

YENİ TCK MD	ESKİ TCK MD
MADDE 158. - (1) Dolandırıcılık suçunun; c) Kişinin algılama yeteneğinin zayıflığından yararlanmak suretiyle,	765 sayılı kanunda buna karşılık gelen bir hüküm yoktu.

Birinci fıkranın (c) bendinde 765 sayılı eski TCK’da yer almayan bir nitelikli hal düzenlenmiştir.

Buradaki nitelikli halin gerçekleşmesi bakımından karşı tarafın yaş küçüklüğü, akıl zayıflığı, sarhoşluk gibi nedenlerle “*algılama yeteneği zayıflamış*” olması gerekir.

Nitelikli halin gerçekleşmesi bakımından karşı tarafın bizzat fail tarafından böyle bir duruma düşürülmüş olması gerekmediği gibi, bu durumun ortaya çıkmasında karşı tarafın bir kusurunun bulunup bulunmadığı da önem taşımaz.

muhammet murat ülkü - çorum cumhuriyet savcısı

Bununla birlikte nitelikli halin gerçekleşmesi, karşı tarafın algılama yeteneğinin “zayıflamış” olması koşuluna bağlıdır. Bu yüzden akıl hastalığı veya fazla yaş küçüklüğü nedeniyle karşı tarafın fail tarafından başvuru olan bir davranışın “hileli” olduğunu algılama ve anlayabilme yeteneğine sahip olmaması durumunda, bu kişinin “aldatılması”ndan söz edilemeyeceği için, bu suç değil, duruma göre hırsızlık suçu oluşabilir.

4.Ağırlatıcı Neden - kamu kurum ve kuruluşlarının, kamu meslek kuruluşlarının, siyasi parti, vakıf veya dernek tüzel kişiliklerinin araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık-

YENİ TCK MD	ESKİ TCK MD
MADDE 158. - (1) Dolandırıcılık suçunun; d) Kamu kurum ve kuruluşlarının, kamu meslek kuruluşlarının, siyasî parti, vakıf veya dernek tüzel kişiliklerinin araç olarak kullanılması suretiyle,	765 sayılı kanunda buna karşılık gelen bir hüküm yoktu.

Hileli davranışın gerçekleştirilmesinde belirtilen kurumların araç olarak kullanılması, suçun işlenmesinde sağladığı kolaylık nedeniyle nitelikli hal olarak kabul edilmiştir. Bentte sayılan kuruluşların “araç” olarak kullanılması nitelikli halin gerçekleşmesi için yeterli olup, bunların ayrıca suçtan zarar görmüş olmalarına gerek yoktur.

ETCK’da nitelikli halin gerçekleşmesi, yalnızca “kamu kurum ve kuruluşları”nın araç olarak kullanılmasını gerektirmekte iken; YTCK, bunun yanında ayrıca “kamu meslek kuruluşları” ile “siyasal parti, vakıf ve dernek tüzel kişiliklerinin” araç olarak kullanılmasını da nitelikli hal kapsamına almıştır.

Hangi kurum veya kuruluşların “kamusal” nitelik taşıdığı, o kurumun statüsünü düzenleyen mevzuata göre belirlenir. Her ne kadar bentte “kamu meslek kuruluşları”ndan söz edilmekte ise de, bununla anlatılmak istenen “kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları”dır. Bu anlamda kamu meslek kuruluşu, eczacılar odası, tabip odası, baro, gibi “belli bir mesleğe mensup olanların ortak gereksinimlerini karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlerine uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan kamu tüzel kişilikleridir” (Any. m. 135). Nitelikli halin uygulanması bakımından söz konusu tüzel kişiliğin yerel veya üst örgütlerinin suçta araç olarak kullanılmış olması önem taşımaz.

5.Ağırlatıcı Neden - kamu kurum ve kuruluşlarının zararına olarak dolandırıcılık-

YENİ TCK MD	ESKİ TCK MD
MADDE 158. - (1) Dolandırıcılık suçunun; e) Kamu kurum ve kuruluşlarının zararına olarak,	MADDE 504 7. Kamu kurum ve kuruluşlarının veya kamu yararına çalışan hayır kurumlarının zararına olarak,

765 sayılı kanunda dolandırıcılık suçunun kamu kurum ve kuruluşlarının veya kamu yararına çalışan hayır kurumlarının zararına olarak işlenmesi ağırlatıcı neden olarak öngörülmüştü.

5237 sayılı kanunda da aynı düzenlemeye yer verilmiştir.Ancak yeni düzenlemede mağdurun sadece kamu kurum ve kuruluşları olması hali bir ağırlatıcı neden olarak kabul edilmiş, kamu yararına çalışan hayır kurumları maddeye dahil edilmemiştir.

6.Ağırlatıcı Neden - bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle dolandırıcılık-

YENİ TCK MD	ESKİ TCK MD
MADDE 158. - (1) Dolandırıcılık suçunun; f) Bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle,	MADDE 504/3. banka veya kredi kurumlarını vasıta olarak kullanmak suretiyle,

Dolandırıcılık suçunun, bilişim sistemlerinin, banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması suretiyle işlenmesi de, birinci fıkranın (f) bendinde bu suçun bir nitelikli unsuru olarak kabul edilmiştir. Bilişim sistemlerinin ya da birer güven kurumu olan banka veya kredi kurumlarının araç olarak kullanılması, dolandırıcılık suçunun işlenmesi açısından önemli bir kolaylık sağlamaktadır. Banka ve kredi kurumları açısından dikkat edilmesi gereken husus, bu kurumları temsilen, bu kurumlar adına hareket eden kişilerin başkalarını kolaylıkla aldatabilmeleridir.

Örneğin, internetten alış veriş yaparken bizden bir kredi kartı numarası isteniliyor. Biz de başkasına ait bir numarayı veriyoruz. Mal bize gönderiliyor. Burada bilişim sistemleri kullanarak yapılan bir dolandırıcılık söz konusudur.

muhammet murat ülkü - çorum cumhuriyet savcısı

7.Ağırlatıcı Neden - basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle dolandırıcılık-

YENİ TCK MD	ESKİ TCK MD
MADDE 158. - (1) Dolandırıcılık suçunun; g) Basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle,	765 sayılı kanunda buna karşılık gelen bir hüküm yoktu.

(g) bendinde, dolandırıcılık suçunun basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak suretiyle işlenmesi bu suç açısından bir nitelikli unsur olarak belirlenmiştir.

ETCK'da "*haberleşme araçları*"nın kullanılmasından söz edilmekte iken, YTCK "*basın ve yayın araçlarının sağladığı kolaylıktan yararlanmak*"tan söz etmektedir. Bu nitelikli halin gerçekleşmesi için basın ve yayın araçlarının suçun işlenmesinde özel bir kolaylık sağlamış olmaları şarttır.

8.Ağırlatıcı Neden - Tacir veya şirket yöneticisi olan ya da şirket adına hareket eden kişilerin ticari faaliyetleri sırasında veya kooperatif yöneticilerinin kooperatifin faaliyeti kapsamında işlenen dolandırıcılık-

YENİ TCK MD	E.TCK HÜKMÜ
MADDE 158. - (1) Dolandırıcılık suçunun; h) Tacir veya şirket yöneticisi olan ya da şirket adına hareket eden kişilerin ticari faaliyetleri sırasında; kooperatif yöneticilerinin kooperatifin faaliyeti kapsamında,	765 sayılı kanunda buna karşılık gelen bir hüküm yoktu.

Birinci fıkranın (h) bendinde, ticari faaliyeti meslek olarak icra eden kişilerin güvenilirliğini sağlamak amacıyla, dolandırıcılık suçunun tacir veya şirket yöneticisi olan ya da şirket adına hareket eden kişilerin ticari faaliyetleri sırasında; kooperatif yöneticilerinin kooperatifin faaliyeti kapsamında işlenmesi, bu suçun temel şekline nazaran daha ağır cezayı gerektiren bir nitelikli unsur olarak kabul edilmiştir.

9.Ağırlatıcı Neden - serbest meslek sahibi kişiler tarafından, mesleklerinden dolayı kendilerine duyulan güvenin kötüye kullanılması suretiyle dolandırıcılık-

YENİ TCK MD	ESKİ TCK MD
MADDE 158. - (1) Dolandırıcılık suçunun; i) Serbest meslek sahibi kişiler tarafından, mesleklerinden dolayı kendilerine duyulan güvenin kötüye kullanılması suretiyle,	MADDE 504/8. Meslek ve görevlerini yaptıkları sırada avukatlar, dava vekilleri, vekiller veya kurum yöneticileri tarafından,

Bu bendin uygulanabilmesi için, failin “serbest meslek mensubu” olması ve suçu da “mesleği gereği” kendisine duyulan güveni kötüye kullanmak suretiyle işlemesi gerekir. Suçun meslekten dolayı kendilerine duyulan güvenin kötüye kullanılması suretiyle işlenmesi arandığından, failin yerine getirdiği mesleğin suçun işlenmesinde özel bir kolaylık sağlamış olması aranmalıdır.

10.Ağırlatıcı Neden - Banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla dolandırıcılık-

YENİ TCK MD	ESKİ TCK MD
MADDE 158. - (1) Dolandırıcılık suçunun; j) Banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla,	MADDE 504 1. Banka veya diğer kredi kurumlarınca tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak maksadıyla,

(j) bendinde, dolandırıcılık suçunun banka veya diğer kredi kurumlarından, esasta tahsis edilmemesi gereken bir kredinin açılmasını sağlamak amacıyla işlenmesi bir nitelikli unsur olarak tanımlanmıştır. Banka veya kredi kurumundan bir kredinin temini amacıyla hileli davranışlarda bulunulması ve buna dayalı olarak kredi adı altında bir yarar sağlanması durumunda bu nitelikli unsur oluşacaktır. Kredi kurumu deyiminden banka olmamasına karşın, kanunen borç para vermeye yetkili kılınan kurumlar anlaşılır.

muhammet murat ülkü - çorum cumhuriyet savcısı

11.Ağırlatıcı Neden - sigorta bedelini almak amacıyla dolandırıcılık-

YENİ TCK MD	ESKİ TCK MD
MADDE 158. - (1) Dolandırıcılık suçunun; k) Sigorta bedelini almak maksadıyla,	MADDE 504- 2. Sigorta bedelini almak maksadıyla,

(k) bendi, sigorta edenin dolandırılmasına ilişkindir. Failin sigorta edilen veya sigorta bedelini alacak kimse olması şart değildir. Keza, sigorta edilen riskin türü de önemli değildir.

12.Ağırlatıcı Neden - kamu görevlileriyle ilişkisinin olduğundan, onlar nezdinde hatırı sayıldığından bahisle ve belli bir işin gördürüleceği vaadiyle aldatarak menfaat elde etme suretiyle dolandırıcılık-

YENİ TCK MD	ESKİ TCK MD
MADDE 158. - (1) Dolandırıcılık suçunun; (2) Kamu görevlileriyle ilişkisinin olduğundan, onlar nezdinde hatırı sayıldığından bahisle ve belli bir işin gördürüleceği vaadiyle aldatarak, başkasından menfaat temin eden kişi, yukarıdaki fıkra hükmüne göre cezalandırılır.	Madde 278 Her kim olursa olsun resmi meclisler azasından yahut Devlet memurlarından biri nezdinde hatırı sayıldığını yahut onlarla münasebeti bulunduğunu iddia ederek haklarında vuku bulacak tavassutta medarı teşvik yahut mükafat olmak üzere yahut aza veya memurun himayesine mukabil onlara verilmek veya onlara verilmesi lazım gelen hediye veya mükafata sarf olunmak bahanesiyle kendi yahut başka bir kimse hesabına para veya sair menfaat alır veya kabul eder veya bunların verilmesine vaad alırsa bir seneden beş seneye kadar hapis olunur ve bin liradan az olmamak üzere temin veya vaad olunan menfaatin üç misli ağır para cezası alınır. Fail milletvekili veya siyasi parti kademelerinde fiili vazife almış olduğu takdirde yukarıdaki cezalar üçte birden yarıya kadar artırılarak hükmolunur. Ayrıca faile amme hizmetlerinden memnuniyet cezası da verilebilir. Fail, Devlet memurlarından ise cezasına müebbeten memuriyetten mahrumiyet cezası ilave olunur.

Maddenin ikinci fıkrasında, 765 sayılı Türk Ceza Kanununda bağımsız bir suç olarak tanımlanan “nüfuz ticareti”, dolandırıcılık suçunun bir

muhammet murat ¼lk¼ - ¼orum cumhuriyet savcısı

nitelikli şekli olarak tanımlanmıştır. Bu hükme göre; kamu görevlileriyle ilişkisinin olduğundan, onlar nezdinde hatırı sayıldığından bahisle ve belli bir işin gördürüleceği vaadiyle aldatarak, başkasından menfaat temin eden kişi, dolandırıcılık suçunun nitelikli şeklinden dolayı cezalandırılacaktır

-DOLANDIRICILIK SUÇUNDA HAFİFLETİCİ NEDENLER-

TCK.nun 159. maddesi eski kanunda bulunmayan bir hafifletici nedene yer vermiştir. Buna göre, dolandırıcılık suçunun bir hukuki ilişkiye dayanan alacağı tahsil etmek amacıyla işlenmesi halinde bu hüküm uygulanacaktır. Bu halde eylem şikayete tabidir.

Diğer yandan 167. maddede düzenlenen şahsî cezasızlık sebebi veya cezada indirim yapılmasını gerektiren şahsî sebep ile 168. maddede düzenlenen etkin pişmanlık indirimi dolandırıcılık suçunun yeni düzenlemesinde de uygulama alanı bulacaktır.

Ancak eski düzenlemeden farklı olarak dolandırıcılık sonucu elde edilen haksız kazancın miktarına göre belirlenen ağırlatıcı ya da hafifletici neden yeni düzenlemede söz konusu değildir.

Muhammet Murat ¼LK¼
21 şubat 2005-¼orum

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- 1-DÖNMEZER Sulhi**, “Kişilere ve Mala Karşı Cürümler” 15.bası,1998, İstanbul
- 2-DURSUN Selman**, “Malvarlığına Karşı Suçlar“ HPD-Hukuki Perspektifler Dergisi-Sy.2-Sonbahar 2004-sf.190
- 3-ERDEM Mustafa Ruhan**, “Yeni Türk Ceza Kanunu’nda Malvarlığına Karşı Suçlar”, <http://www.ceza-bb.adalet.gov.tr/makale.htm>
- 4-ERDEM Mustafa Ruhan**, “Karşılıksız Yararlanma Suçları“ HPD-Hukuki Perspektifler Dergisi-Sy.2-Sonbahar 2004-sf.134
- 5-ESENAL Ersin**, “Malvarlığına Karşı İşlenen Suçlar-765 s. TCK-5237 s. TCK” , İstanbul 2005
- 6-Yeni Ceza Adalet Sisteminin Tanıtımına Dair Ankara Seminerleri-Doç Dr. Mustafa Ruhan Erdem’in sunumu-06.01.2005- Ankara Büyük Anadolu Oteli**